

Innhold

Forord	11
Kapittel 1	
Den nye læreplanen – mellom begeistring og frustrasjon	13
Læreplananalyse som konstruktiv veiviser	13
Utvikling av læreplanforståelse	14
Studiens formål og struktur	15
Har LK20 rom for magisk læring?	15
En elevsentrert læreplan med forvirrende design	16
Forskningsarbeidet	17
DEL I	
IDEOLOGI, TEORI OG HISTORISK PERSPEKTIV	19
Kapittel 2	
LK20 i utdanningsideologisk lys	21
Målstyring og resultatstyring – realiteter og myter	21
Skolen er ikke en vareproduserende bedrift	23
Målstyringens norske skolevugge	24
Kapittel 3	
Læreplanteori	27
Læreplan vs. curriculum	27
Læreplannivåer	28
Læreplanenes funksjoner	31

Kapittel 4

LK20 i læreplanhistorisk perspektiv	34
Trender og påvirkninger	34
Fire læreplanperioder mellom 1939 og 2020	37

DEL II

PÅ JAKT ETTER LÆRINGSKODEN	41
---	----

Kapittel 5

Møte mellom fag og hverdag – kontekstrik didaktikk	43
Sosiologen som overrasket lærerne	43
Sjuåringen som ville lære seg noe nyttig	44
Lofotprosjektet	46
Kontekstløs pedagogikk	47
Tre bilder av didaktiske møter	50
Et utvidet læringsrom	52
En læring som varmer	53
«Stedet» som kulturpedagogisk perspektiv	55

Kapittel 6

Det didaktiske møtets status og nødvendighet	58
De gode motivers tyranni	59
Å spinne læringens livslange tråder	61
Fortellingens betydning	63
Det didaktiske møtet i nyere læreplaner	65
Tilpasset og «frapasset» læring	67
Den didaktiske grunnmur som modell	68

Kapittel 7

Magisk læring vs. tragisk læring	70
Hva skjer når læringen blir magisk?	71
Kontekstløs undervisning kan skape tragisk læring	73
Å kunne tenne gnisten	75
Personlig karakter og skolens karakterer	78
Andre magiske elementer i læringen	79
Didaktiske verktøy som stimulerer læringsmagien	80
Å øve på det man er god til – gofotteorien i skolen	81

DEL III

LÆREPLANLABYRINTEN 85

Kapittel 8

Store rom for didaktiske møter i ny læreplan LK20 87

 Didaktiske møter gjennom differensiering av kunnskap 88

 Hvem skal ha makta over kunnskapen jf. LK20

 – læreren eller eleven? 94

 Didaktisk mulig, men er det praktisk mulig? 97

 Unntakene 99

 Dybdelæring – hva må til? 101

 Jenta som lekte med fortellerkunsten 102

Kapittel 9

Ferdighetsbegrepet i læreplanen: Direktoratet forvirrer 105

 Teoretisk grunnlag 106

 Ferdighetsdimensjonen i kompetansemålene 109

 Grunnleggende ferdigheter – hva er det? 111

 Grunnleggende ferdigheter – må, kan eller bør? 114

 Ferdigheter i overordnet del 120

 Flere forslag til opprydding 120

Kapittel 10

Hva om elevene hadde visst? 122

 Differensiering i motivasjonsverktøy 123

 Differensiering i arbeidsmåter 125

 Differensiere i individuelt arbeid vs. gruppearbeid 129

 Differensiere i måter å vise kompetanse på 132

 Elevsentrert læreplan, men vet eleven om det? 134

 Tilbake til Bernsteins kodeteori 135

Kapittel 11

«Men vi må jo sette karakterer!» 138

 Med skihopper Jan Boklöv inn i skolens evalueringsarbeid 139

 Kompetansemål vs. instruksjonsmål 140

 Kjennetegn på eller kriterier for måloppnåelse? 142

 Formativ og summativ vurdering 144

Læreren som hopp trener, nede på læringsletta	146
Hvorfor summativ vurdering av logiske grunner ikke kan baseres på gjennomsnitt	149
Det er ikke mulig å beskrive middels mål oppnåelse!	151
Veiledninger i kjennetegn på mål oppnåelse – i tråd med eller i strid med kompetansemålene?	152
Standpunkt vurdering – hva betyr å se kompetansemålene i sammenheng?	154
LK20s vidunderlige risiko	156

Kapittel 12

Hva skal vi bruke kjerneelementene til? Selvmotsigelser i kø ...	158
Kompetansemålene nest viktigst?	159
Eksempel fra samfunnsfag	160
Eksempel fra matematikk	161
Alternative begreper fra teoretisk litteratur	162
Kjerneelementene – er de adressert til læreplanfatterne eller til lærerne?	163
Når utdanningsmyndighetene ikke adresserer sine budskap	165

Kapittel 13

Nedbryting av mål er ikke det samme som oppdeling av mål! ...	167
Analyse av kompetansemål vs. nedbryting av kompetansemål	167
Læreplanlayout – noen alternativer	172
Lokal læreplan eller lokalt læreplanarbeid?	178
Læreplanbriller	179

Kapittel 14

Nasjonale prøver med problematisk skyggeformål	181
Hva er det didaktiske formålet med nasjonale prøver?	182
Sandefjord-saken	185
Revidering av de nasjonale prøvene?	187
Don't try this at home	190

DEL IV	
STUDENTER OG LÆRERE MØTER LÆREPLAN	193
Kapittel 15	
Lærerstudenters læring om læreplanarbeid	195
Det døde, ukyndige og kyndige blick	195
Å skille mellom å lære og å gjøre	196
«Glasstaket» som arena for aha-opplevelse	197
Fem komponenter som forutsetning for læring om læreplaner	199
Å lære om læreplanen i kroppsøving – fra det ukyndige mot kyndigere blick	202
Kapittel 16	
Hvorfor anvender ikke skolen rommet for didaktiske møter? ...	207
Tradisjoner styrer skoler bort fra didaktiske møter	208
Mangfoldige hensyn for å forkaste didaktiske møter	218
Hviskeleken	221
AVSLUTNINGSKAPITTEL	223
Kapittel 17	
LK20 – spennende læreplan, men med mangellapp!	225
Didaktiske pluss i LK20	225
Didaktiske minus i LK20	226
Totalbildet av LK20	229
Kjennetegn på skoler der god autentisk læring flourerer	230
Appendiks	
Om studiens metoder og utvalg	232
Arbeid med validitet og reliabilitet i kvalitativ forskning	233
Tekstanalyse	233
Feltsamtale	238
«Forskning i forbifarta»	239

Utvalg	241
Imaginært forskningsopplegg	242
Litteraturliste	244
Stikkord	253